

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N105

31.10.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ქ. ყვარლის ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობისა და საკანალიზაციო სისტემის მშენებლობა და ექსპლუატაცია.

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია“ (თბილისი, ვაჟა-ფშაველას გამ.N76);

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ყვარლის მუნიციპალიტეტი, ქ. ყვარელი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 16.07.2019

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ა.მ. კონსალტინგი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის“ მიერ წარმოდგენილია ყვარლის მუნიციპალიტეტში, ქ. ყვარლის ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობისა და საკანალიზაციო სისტემის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია“ ქ. ყვარლის ტერიტორიაზე გეგმავს წყალარინების სისტემის ქსელის გარკვეული ნაწილის რეაბილიტაციას, ახალი კოლექტორების მოწყობას და გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობას. საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. ყვარლის მიმდებარე ტერიტორიაზე მდ. ბურსას აუზში და მოიცავს ქ. ყვარლის წყალარინების ქსელის და მისი გამწმენდი ნაგებობის ერთობლიობას. ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობა განთავსდება მდინარე ბურსას მარჯვენა ტერასაზე, 6170 მ² ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე. საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო მონაცემებია: 57.06.67.551. აღნიშნული ტერიტორია წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას, რომელზეც კომპანიას დაწყებული აქვს საკუთარ კაპიტალში შეტანის პროცედურების განხორციელება. ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი მოსახლე დაცილებულია 250 მეტრით.

დაგეგმილი პროექტით, ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობა აღჭურვილი იქნება ინტეგრალური სივრცითი-კონიუგირებული ბაქტერიული სისტემით (ISBS), რომლის წარმადობა იქნება: 4000 მ³/დღე/ღამეში (166 მ³/სთ) და რომელიც უზრუნველყოფს ჩამდინარე წყლების სათანადო პარამეტრებით გაწმენდას. ჩამდინარე წყლების გამწმენდი

ნაგებობიდან გამოსული გაწმენდილი წყლების ჩაშვება მოხდება მდინარე ბურსაში. ჩაშვების წერტილის კოორდინატებია X=568069.00; Y=4641091.00.

შესასრულებელი საპროექტო სამუშაოების ტექნიკური კომპონენტები მოიცავს: წყალარინების მაგისტრალური კოლექტორების რეაბილიტაციას (4,5 კმ) და ახალი კოლექტორის მოწყობას (85,5 კმ), ჯამში საკანალიზაციო ქსელის საერთო სიგრძე (გამოყვანების ჩათვლით) შეადგენს 90 კმ-ს. წყალარინების ქსელი ძირითადად თვითდინებადია, მაგრამ მდ. ბურსის მარცხენა ნაპირზე მდებარე მცირე ზომის დასახლებისთვის გამყვან კოლექტორში ჩამდინარე წყლის გადაქაჩვისთვის მოეწყობა სატუმბო სადგური (წარმადობა 11 ლ/წმ, სიმაღლე 15 მ). ასევე მოხდება ქსელებისა და დაკავშირებული ობიექტების, სახლის დაერთებების და სხვა ბუნებრივი თუ ხელოვნური გადაკვეთების დეტალური დაპროექტება. კოლექტორის მასალად გათვალისწინებულია გოფირებული პლასტამასის მილები. დიამეტრის მიხედვით მილსადენების სიგრძეებია d=400 მმ-1372 მ, d=300 მმ-2220 მ; d=250 მმ-3757; d=200 მმ-64098 და d=150 მმ (ეზოს ქსელები და გამოყვანები)- 18718 მ. ქსელზე ასევე გათვალისწინებულია კანალიზაციის სათვალთვალო ჭების მოწყობა რკინაბეტონის რგოლებით, რომლებიც აღჭურვილი იქნება თუჯის ხუფებით.

პროექტის მიხედვით, ჩამდინარე საკანალიზაციო წყლები გაწმენდის პროცესში გადის დამუშავების რამდენიმე საფეხურს. პირველ რიგში, ხდება მექანიკური წმენდა, რის შემდეგაც გასაწმენდი წყალი ჩაედინება გამათანაბრებელ ავზში, საიდანაც მკვებავი ტუმბოების საშუალებით, მიეწოდება მოდულური ტიპის კომბინირებულ ბიოლოგიურ რეაქტორს. აღნიშნულ რეაქტორში ჩამდინარე წყლების დამუშავება მიმდინარეობს ინტეგრირებული სივრცითი-კონიუგირებული ბაქტერიული სისტემის (ISBS) ტექნოლოგიით. ჩამდინარე წყალში არსებული ორგანული დამაბინძურებლების ბიოდეგრადაცია, ასევე ორგანული და არაორგანული აზოტის დაჟანგვა. ბიორეაქტორში ხდება შეწონილი ორგანული ლამის სრული მინერალიზაცია. ნედლი ორგანული ლამის წარმოქმნილი რაოდენობიდან გამომდინარე, დამატებითი აღჭურვილობა ლამის დალექვისთვის ან ჭარბი აქტივირებული ლამის რეცირკულაციისთვის, ასევე ლამის შემდგომი მართვისთვის საჭირო არ არის.

საპროექტო ტერიტორია სადაც დაგეგმილია ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის მოწყობა, თავისუფალია მცენარეული საფარისგან, ნიადაგი დაფარულია მხოლოდ ბალახოვანი მცენარეებით და ეკალ-ბარდებით.

წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, გამწმენდი ნაგებობის სამშენებლო სამუშაოების ხანგრძლივობაა 1 წელი/ 250 სამუშაო დღიანი გრაფიკი. მშენებლობის დროს დასაქმებული იქნება 50-70 ადამიანი, ხოლო ექსპლუატაციის ეტაპზე გამწმენდი ნაგებობა იმუშავებს 24 საათიანი რეჟიმით და დასაქმებული იქნება 5-10 ადამიანი.

აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით მიმდინარე წლის 6 აგვისტოს ქ. ყვარლის მუნიციპალიტეტის მერიის შენობაში სამინისტროს ორგანიზებით გაიმართა სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა. განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის წარმომადგენლები, საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის“ და შპს „ა.მ. კონსალტინგი“ წარმომადგენელი, აგრეთვე ტექნიკური პროექტის ავტორი, ქ. ყვარლის

მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლები. საჯარო განხილვის ფარგლებში პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები არ გამოთქმულა.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია ინფორმაცია გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების შესახებ.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზმ-ის ანგარიშში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზმ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესასწავლი ინფორმაცია, გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
4. **გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
 - პროექტის აღწერა;
 - დეტალური ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის შესახებ (GPS კოორდინატები; მანძილი უახლოეს მოსახლემდე, მდინარემდე და ცენტრალურ გზამდე);
 - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
 - საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის ტექნოლოგიური სქემა;
 - საკანალიზაციო სისტემისა და ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობის პროექტის აღწერა;
 - საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის სიმძლავრე და წარმადობა;
 - საკანალიზაციო სისტემისა და საპროექტო გამწმენდი ნაგებობის გენ-გეგმა - ექსპლიკაციით;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები; საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის განთავსების ალტერნატიული ვარიანტები შესაბამისი დასაბუთებით, ასევე არაქმედების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
 - საპროექტო ტერიტორიაზე დამატებითი ინფრასტრუქტურული ობიექტების აღწერა;
 - გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა;

- რელიეფი (გეომორფოლოგია);
- გეოლოგიური აგებულება, ტექტონიკა და სეისმური პირობები;
- ჰიდროგეოლოგიური პირობები;
- დაგეგმილი საქმიანობის არეალში ჰიდროლოგიური მონაცემები (ინფორმაცია მდინარის აუზის შესახებ, მაქსიმალური, საშუალო და მინიმალური წყლის ხარჯები და ა.შ.);
- დეტალური ინფორმაცია საპროექტო მონაკვეთზე წყლის მაქსიმალური ხარჯის და მაქსიმალური დონეების შესახებ (წყალდიდობის და წყალმოვარდნის პერიოდში);
- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები (საპროექტო ტერიტორიის სივრცეში არსებული საშიში გეოლოგიური პროცესების აღწერა);
- გამწმენდი ნაგებობის შენობის მთელ პარამეტრზე წყალარინების სისტემის მოწყობის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია და წარმოქმნილი წყლების მართვის საკითხები;
- წარმოქმნილი ლამის მართვის საკითხების აღწერა (მათ შორის დროებითი დასაწყობების ტერიტორიის აღწერა, ტრანსპორტირება, გაუწყლოვანება, დასტაბილურება, შესქელება და საბოლოო მართვის ღონისძიებები);
- წარმოქმნილი ლამის კომპოსტირების პროცესის (ასეთი გადაწყვეტილების შემთხვევაში) ტექნოლოგიური სქემის დეტალური აღწერა;
- გამწმენდი ნაგებობის ექსპლუატაციის შედეგად წარმოქმნილი სუნის გავრცელებასთან დაკავშირებული საკითხები;
- გაწმენდილი წყლის ჩაშვების ადგილი GPS კოორდინატები;
- მიწის სამუშაოების აღწერა;
- ინფორმაცია სამშენებლო ბანაკის შესახებ (მოწყობის ადგილის GPS კოორდინატების მითითებით);
- სამშენებლო ბანაკზე გამოყენებული წყლების მართვის საკითხები;
- ჩამდინარე წყლის ჩაშვების პარამეტრები და ავარიული სიტუაციების პრევენციული ღონისძიებები;
- ინფორმაცია სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული ტექნიკის შესახებ;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- ინფორმაცია სამხვრევ-დამახარისხებელი ან/და ბეტონის კვანძის საჭიროების შესახებ;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, ემისიები, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში და სხვა.
- სუნის გავრცელებასთან დაკავშირებული ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე (დასაწყობების ადგილების მითითებით);

- ფუჭი ქანების განთავსების ადგილების (სანაყაროები) მითითება და შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაციის წარმოდგენა;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და საშიში გეოდინამიკური პროცესები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მშენებლობის ეტაპზე გამოწვეული ზემოქმედება მდინარის იქთიოფაუნაზე (მდ. ბურსა);
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე (მდინარე ბურსა) საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება გამწმენდი ნაგებობის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს, სათანადო კვლევებზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია, უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე. განსაკუთრებით ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში, საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები წარმოდგენილი იქნას ფოტომასალასთან ერთად.
- ზემოაღნიშნული კვლევების შედეგების საფუძველზე, მონიტორინგის გეგმაში აისახოს, ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე ზემოქმედებაზე დაკვირვების საკითხი.
- მცენარეულ საფარსა და ჰაბიტატების მთლიანობაზე ზემოქმედება. გზმ-ის ანგარიშში აისახოს ინფორმაცია უშუალოდ საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ მცენარეებზე შესაძლო ზემოქმედებაზე (მათ შორის ჭრაზე) სახეობების და რაოდენობის მითითებით.
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- მიწების (ნარჩენების) დეტალური მართვის საკითხები;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებსა და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის გეგმა;

- ზედაპირული წყლის ობიექტებში (მდინარე ბურსა) ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების პროექტი.
- გამწმენდის ექსპლუატაციაში შესვლის შემდეგ რეგულარულად (მონიტორინგის გეგმით დადგენილ ვადებში) შეფასდეს მდ. ბურსას წყლის ხარისხი;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- საკანალიზაციო სისტემისა და გამწმენდი ნაგებობის განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა, Shp ფაილები);
- საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა;

გზმ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის“ მიერ წარმოდგენილ ქ. ყვარლის ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობისა და საკანალიზაციო სისტემის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.